

Наталія Березнікова
Національний авіаційний університет
Київ

КІТЧИЗАЦІЯ ТВОРЧОСТІ ШЕРМАНА АЛЕКСІ

Висвітлення питання національної ідентичності в контексті глобальних змін розвитку людства, передачі своєї унікальної історії розвитку окремого народу через міфологію, збереження унікальних мистецьких артефактів та форм фольклору, танцювальних та усних традиційних оповідань, притаманних цій народності.

Світогляд Шермана Алексі щодо необхідності збереження національної ідентичності, сформований власним розумінням наслідків щодо втрати нащадками корінних народів унікальності через стрімку асиміляцію.

Дослідниця О.Шостак вказує, що «концепція національної ідентичності є надзвичайно плідною для розвитку літературної творчості сучасних письменників індіанського походження, які прагнуть винайти і сформувати місце і роль корінних жителів Америки у сучасному світі» [3,с.258].

Корінні письменники Північної Америки використовують літературну творчість, як кодування своїх поглядів на історичний процес розвитку їх народності в епоху постмодерну. Технологічна революція розвитку людства відкрила доступ до сучасних форм вираження думок письменниками, можливості спілкуватись в прямому ефірі із своїми читачами, прихильниками та опонентами.

Гумор, кітч та стьоб – маркери творчості Алексі, що наголошують соціальні проблеми молодого індіанців резервації через створення «особливих» ікон кітчизації, легкого або жорсткого стьобу.

Використовуючи свої твори та бесіди з медіа, Шерман Алексі – сучасний корінний автор, представник племені Кер д'Ален, привертає увагу до проблем сучасного життя та перспектив молодого населення індіанських резервацій в США. Він підкреслює ставлення до політики мейнстріму, «як стверджує Шерман Алексі, нині корінні індіанці є повноправними членами американського суспільства, громадянами своєї країни, і саме цим вони пишаються. Проте, вони пишаються й своєю власною культурною спадщиною і намагаються її зберегти всілякими способами» [1, с. 50].

Беручи до уваги «застанові основи американського суспільства, неважко побачити глибоко вкорінені припущення щодо зверхності однієї раси над іншими, котрі хоч і неусвідомлені, а є потужними перешкодами на шляху інтеграції будь-чого відмінного від мейнстріму» [4, с.75].

Твори Алексі спрямовані на боротьбу з реальними наслідками окультурення корінного населення, він «піднімає питання національної автентичності не ізольовано від «білого погляду». <> Саме з боку білого населення, яке намагалось асимілювати індіанців, криється джерело небезпеки втрати зерна мудрості» [1, с. 51].

Письменник апелює до кітчу та стьобу, звертаючись до молодого покоління, наголошуючи на необхідність підтримувати взаємозв'язки поколінь через історичну пам'ять, вивчення фактів історії корінного населення, висвітлення недоліків з боку освіти й відсутності бажання представників резервації навчатися для вдосконалення особистісних перспектив.

Творчість письменника наголошує на важливості наполегливої праці для набуття сучасною корінною молоддю стійкого світогляду, як інтелектуальної зброї, щоб подолати існуючу таку проблему, як «чужість» на корінних землях, що «перетворюється для американських індіанців на національну трагедію, вкорінену у підсвідомість цілих поколінь травму. <> Ідентичність в умовах перманентної соціальної нестабільності <> набуває форми інструменту аварійного захисту і є знаряддям ціннісних орієнтирів, засобом самозахисту» [5, с.142].

Шерман Алексі, через китчізацію своєї творчості, вказує, що національна ідентичність є необхідним інструментом нащадків корінного населення для протистояння внутрішнім негативним людським якостям, які із середини руйнують поняття справжнього корінного воїна своєї землі.

Символічне використання Шерманом Алексі образів першостихій індіанської міфотворчості як маркер історичної пам'яті, пробудження нації. Залучення таких символів в оповідання сприймається як ритуал прощання героїв із застарілими уявленнями та непотрібним світом. Вогонь палаючого будинку персоніфікує руйнацію негативних проблем племен та народження нового фундаменту для життя нащадків корінних племен. Дихотомія вогню, із властивостями добра і зла, символізує силу, що очищає та є необхідною для початку нового чистого «народження – кінця зупинки нації» [2, с.71].

Так, «вогонь любові» до землі, до річки з бурхливими водами, до вітру, що «спалахує в очах» героїв, які стоять на мосту, що поєднує обидва береги, «між минулим і нинішнім» «дають надію на майбутнє», на народження нового світу [2, с.70].

Індіанці резервації звертається до води річки Спокан за силою та порадою видіння, для них бурхлива ріка «утілює історичну пам'ять Америки, наділяючи у такий спосіб воду плоттю, душею та пам'яттю» [2, с.71].

Міст – це улюблене місце, де можна почути раду, набратися сили. Шерман Алексі апелює до стихій, що наділяють корінних молодих героїв резервації Кер д'Ален природною надсилою, щоб подолати несприймаючу мейнстрімну політику та самих себе, як двобій за відстоювання та збереження національної ідентичності корінного племені Північної Америки.

Шерман Алексі передає своє розуміння збереження ідентичності, вірності традиціям індіанської культури світоглядом молодих героїв індіанців в збірці «Одинокий Рейнджер та Тонто в кулачному бою на небесах». Гумор, китч, стьоб, легка та жорстока іронія, пародія допомагають передати читачеві відношення корінного населення до «чужого» світу в подорожі за відродження своєї національної ідентичності.

Китчізація є особливим ідентифікатором творчості Шермана Алексі, що сприяє створенню особливого відчуття індіанської

присутності. «Ця аура відчуття присутності є вихідною умовою естетики виживання» [6, с.257]. Кітч та стьоб, як літературний інструментарій для боротьби за збереження корінної історії та культури індіанців.

Література

1. Базова В. «Міфема лосося як носій індіанської сингулярності в контексті оповідання Шермана Алексі «Найкрутіший індіанець у світі» / В.Базова // Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах. – Вип.35. – К.: 2017. – С.49-54.
2. Колісниченко А. Першостихії як засіб гармонізації художнього простору поеми Гарта Крейна «Міст»/ А.Колісниченко //Вісник Міжнародного гуманітарного університету. – Серія: Філологія, 2016. – Вип. 22. – С.70-72.
3. Шостак О.Г. Ідеологема національної свідомості у творчості письменників індіанського походження/ О.Г.Шостак //Літературознавчі студії. – Вип. 19, Ч. 2, – К.,2007. – С.251-259.
4. Шостак О.Г. Життя як подолання больового синдрому у романах американських письменників корінного походження / О.Г.Шостак //Американські та Британські студії: мовознавство, літературознавство, міжкультурна комунікація: Збірник наукових праць / за заг. ред. А.Г. Гудманяна, О.Г.Шостак – К.: Талком, 2016. – С.74-84.
5. Шостак О. «Опозиція «Свій – Чужий» у сприйнятті національної ідентичності корінних жителів Північної Америка/О.Шостак // Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Філософія. Культурологія: Збірник наукових праць. – Вип. 1 (25). – К.: НАУ, 2017. – С.137-143.
6. Шостак О. «Иронический китч как способ выявления национальной идентичности» / О.Шостак //Revitalizace Hotnot: Umeni a LiteraturaII. Ed. J.Dohnal. – Brno, 2015 – С.255-263.
7. Sherman Alexie. The lone ranger and Tonto Fistfight in the heaven/ First HarperPerennial edition published 1994. – 223 p.